

Комуникација је све...

- што је изречено, прећутано, урађено или не урађено,
- комуницирамо: речима
 - гестикулацијом
 - поступцима
 - погледима
- шаљемо и примамо сигнале, кодирамо их и креирамо,
- што смо бољи комуникатори, наша социјална мрежа је већа,
- разговарате са неким али вам се речи одбијају од њега и имате осећај да ништа не допире до вашег саговорника - ученика. Или обрнуто.

-чини вам се као да не говорите истим језиком? Ви користите исти фонетски систем, али ваш мозговни језик се разликује.

ЧИНИ ЛИ ВАМ СЕ КАО ДА НЕ ГОВОРЕ ИСТИМ ЈЕЗИКОМ

Примарни системи репрезентације

- Модел неуро-лингвистичког програмирања омогућава да откријемо како људски ум процесира информације, односно открива нам шта и како неко мисли.
- **Можете избежбати себе** да код других препознате обрасце опажања и језичке нијансе које чине да се разумемо или неразумемо.
- Креирамо репрезентације окружења користећи наша чула.
- Наше мисли су у нашим главама кодиране кроз слике, звукове, осећаје, покрете, мирисе и укусе.

Гледајући исту слику, не видимо сви исто, оно што је нама занимљиво или важно некое није и обрнуто.

Информације које добијамо из спољњег света примамо преко три репрезентативна система:

- **визуелни (слике),**
- **аудитивни (звукови) и**
- **кинестетички (осећаји, покрети, мириси и укуси)**

Користимо сва три система репрезентације, али један нам је доминантан.

- То чини да се разумемо или **НЕ** разумемо.

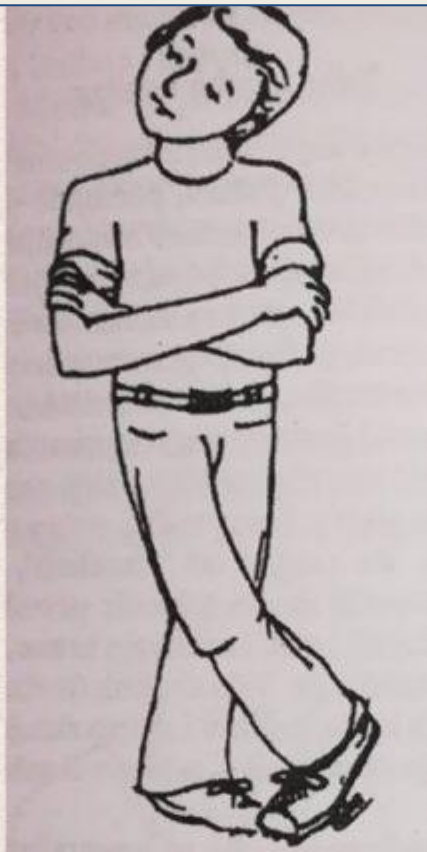
То се учи- како?

По томе који је систем најзаступљенији делимо људе на:

три групе

Визуелац

Аудитивац

Кинестетичар

ВИЗУЕЛАЦ - види

**КИНЕСТЕТИЧАР - осети
додирне**

**АУДИТИВАЦ
чује**

Репрезентативни системи

Познавање репрезентативних система,
омигућује прилагођавање наше комуникације
саговорнику и изграђује добар дијалог који има
као резултат успешан

ДОГОВОР

Чин комуникације:

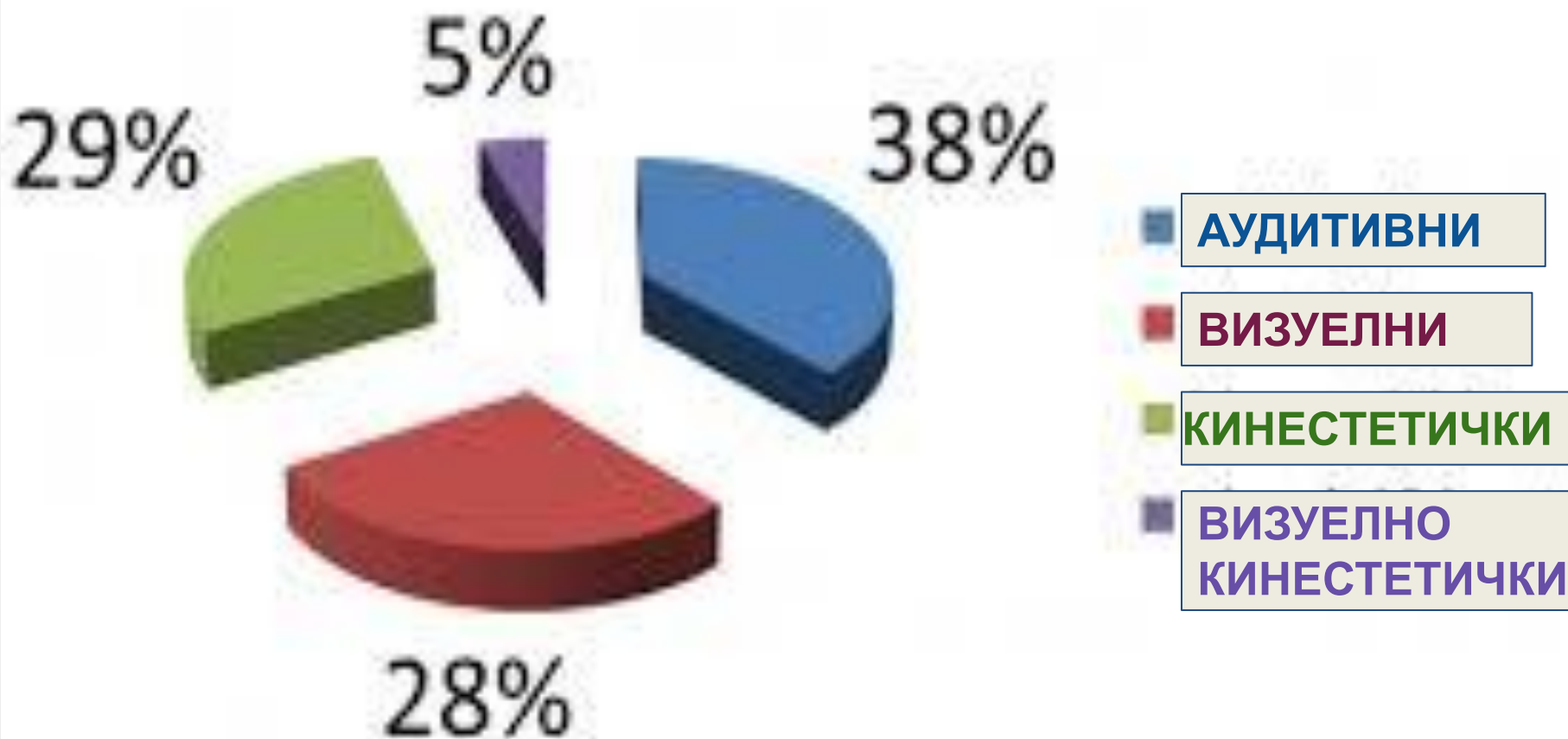
шта говоримо

шта преносимо

шта други разумеју

УЧЕЊЕ ИЛИ МУЧЕЊЕ - ПИТАЊЕ ЈЕ САД!

СТИЛ УЧЕЊА

СТИЛ УЧЕЊА

Стил учења - је начин како се ученик припрема и концентрише, усваја и задржава нов наставни садржај.

Стил учења усмерен је на **препознавање индивидуалних доминантних стилова учења** сваког појединца и полази од ових премиса:

- Стил учења је **биолошки развојни скуп личних карактеристика** који се састоји од **наставне средине, методе и средства ефикасних за једне а неефикасних за друге ученике.**
- Омогућавање појединих склоности ученика према стилу учења **путем наставних и саветодавних интервенција** доприноси **већем школском успеху** и позитивном односу ученика према учењу.

СТИЛ УЧЕЊА

- У одговарајућем окружењу када је реч о **упаривању ученика и стила учења**, с одговарајућим средствима и приступом, ученици постижу статистички **боље резултате и позитивније мишљење о учењу** од оних који не примењују властити стил учења.
- Професори могу употребљавати различите стилове учења као темељ своје наставе.
- Ученици могу научити употребљавати своје личне стилове при концентрацији над новим градивом.
- **Што је ученик неуспешнији, и поред личног ангажовања битно је да користи властите склоности према одређеном стилу учења.**

Визуелни тип

- Размишља у сликама а у свом говору користи предикте нпр. гледати, јасно, сјајно, уочити, показати, разјансити...
- Када размишљају визулено, њихове очи се крећу према горе или су усмерене у неку тачку у простору испред.
- Када гледају горе десно, сећају се неког догађаја из прошлости, а горе лево стварају неку слику први пут.
- Визуелци препознају се по **усправном држању**.
- Стоје на обе ноге,
- Плитко и брзо дишу горњим делом груди.
- Глас им је висок.
- Ритам говора брз.
- Већина гестикулације се одвија у пределу груди.
- Машу рукама, длановима окренутим на горе.

- Не воле додир.
- Воле табеле и графиконе, брошуре, спотове, боје, цртају и пишу када објашњавају.
- Траже контролу јер имају визију.
- Добри су као вође
- Брзо доносе одлуке.
- Изглед им је веома важан.
- Лаки за комуникацију, брзи и енергични.
- Чине око 33% популације.

Реченице које често чујемо:

- „Јасно се види,,
- „Приметила сам,,
- „Изгледа ми добро,,
- „Да видим,,
- „Видим шта мислис,,
- „Имам потпуну слику,,
- „То је начин гледања на ствари,,

Карактеристике визуелног типа ученика:

- треба им тишина за учење
- лакша им је геометрија од алгебре
- не одговара им усмено одговарање
- добро схватају графиконе и илустрације
- уредни и организовани, планирају дугорочно
- шарају за време тел. разговора, предавања или састанка
- имају јак осећај за боје, могу имати уметничке склоности
- преферирају илустрације, одлични су у бележењу предавања
- воле читати, цртати, лепо пишу, брзо причају, уочавају детаље
- док се присећају лекције замишљају страну у књизи где се налази
- морају видети да би запамтили, потребно им је време да би разумели лекцију
- оријентисани су на изглед – било да је реч о одевању или презентацији материјала

Савети за учење:

- **Гледајте видео** - гледајући видео-предавања можете више научити.
- **Ако вам нешто није јасно, тражите практично објашњење.**
- **Направите графиконе и табеле** – информације.
- **Направите преглед градива** – извуците најважније тезе.
- **Пишите** - хватајте белешке, јер док пишете памтитите.

- **Направите мапе ума** - све информације биће организоване на једном месту.
- **Не заборавите празан простор** - “пренатрпаност” контрапродуктивна.
- **Користите симболе** - дуге текстове обележавајте одређеним симболима.
- **Користите картице** - Направите флеш картице за преслишавање.
- **Направите презентацију** - пребаците на телефон.
- **Генерална проба** - Замислите себе како одговарате на питања.
- **Одвллачи пажњу** - TV, телефон, присуство друге особе.

Аудитативни тип

- Боље разликује звукове, од слика и осећања. Перцептивни филтери подешени за слушање.
- **Проблем им је да гледају саговорника у очи.**
- **Воле да причају.**
- **Битан им тоналитет, ритам, боја, интензитет и јачина изражавања у говору.**
- Имају богат, мелодичан глас, уживају у изговореној речи, **битно им је шта и како ће рећи.**
- **Спор и ритмичан говор.**
- **Благе су особе.**
- **Мисле у звуковима покрећу очи у леву или десну страну.**
- **Покрет у десно показује запамћене, а у лево ново конструисане звукове.**

Аудитативни тип

- Приликом дисања шири се цели грудни кош, дишу из средине плућа.
- **Глава им је понекад нагнута на једну страну**, као да нешто ослушкују, понекад додирују своје уши, лице.
- **Шкљоцају оловку, тапкају, стоје на левој ноzi, са „ух,, и „ах,, почињу реченице.**
- Памте слушајући, уче по фазама и корацима и редослед фаза им је веома важан.
- **Воле музику и телефонске разговоре** и повратну информацију у комуникацији.
- **Смета им бука.**
- Чине око 38% популације.

Реченице које често чујемо:

„Звучи познато,,
„Завезао ми се језик,,
„Не свиђа ми се тоналитет,,
„Дозволи да ти кажем,,
„Реци ми како,,
„Тако се каже,,
„ Желим ваше мишљење,,

Карактеристике аудитивног типа ученика:

- врло су детаљни у описима
- добро памте текстове песама
- морају чути да би запамтили
- отворене и комуникативне особе
- уживају у дискусијама и дебатама
- одлично памте претходне разговоре
- више воле говорну презентацију од писаног рада
- имају потешкоћа са тумачењем графикана
- воле читати наглас, слушати и сами објашњавати

Савети за учење:

- **Постављати питања** - у току часа бити активан.
- **Користите диктафон** - снимати лекције у току часа или снимити себе док читате.
- **Гледајте видео снимке** –омогућавају да чујете сваку лекцију.
- **Понављајте наглас** - најважније делове градива како сте запамтили.
- **Учествујте у дискусијама** – о лекцији.
- **Избегните звучне сметње**

Кинестетички – телесни тип

- Користе осећања када мисле,
- Воле да осете, него да чују или виде.
- Перцепирају кроз чуло додира, укуса и мириса.
- Јако су детаљни, описују све што се тиче интерног доживљаја.
- Темељни су и треба им времена да дају одговор, споро размишљају.
- Имају проблем да гледају саговорника у очи.
- Воле контакте - стоје близу саговорника
- Воле одећу са мирним бојама.

Кинестетички – телесни тип

- Спретни су у рукама.
- Не воле телефон.
- Ослањају се на десну ногу.
- Дишу у пределу абдомена – дубље
- Тон гласа им је дубок, а **говор спорији** са честим паузама.
- Лагана гестикулација, у висини стомака, глава погнута доле... .
- Чине око 29% популације.

Реченице које често чујемо:

„ Како се оећаш,,

„ Не пратим,,

„ Односи су затегнути,,

„ Ухватила се у коштац са проблемом ,,

„ Не могу да поднесем притиск,,

„ Смара ме,,

„ Изгубио сам се,,

Карактеристике кинестетичког типа ученика:

- немају леп рукопис и нечитак је
- не обраћају пажњу на граматику
- облаче се лежерно и спортски
- постану немирни кад седе дуже
- стоје близу особе којој се обраћају
- одлично памте ствари које су већ радили
- док уче шкљоцају оловком или тапкају ногама
- додирују људе да би привукли њихову пажњу
- воле активности у школи попут спорта и експеримената
- дају предност манипулацији материјалом и групној динамици
- не уживају у читању, текст прате прстом и добро рагују на физичке награде

Савети за учење:

- **Користите примере** - са ситуацијама из свакодневног живота.
- **Учите са другим људима** - одличан начин да се консолидује знање.
- **Радите нешто док учите или пустите музику** - да окупирате руке и тако сузбијте жељу за дистракцијом.
- **Учите кроз рад** - раставите, држите у руци, урадите механички.
- **Присуствујте догађајима** – учеите директно од стручњака.
- **Изразите учење кроз уметност** - Направите уметничко дело које представља оно што учите
- **Жврљајте** - по маргинама ваших књига. Цртајте слике које вам помажу да запамтите.
- **Носите нешто у џепу** - перле, каменчиће, талисмане које можете да трљате док учите.

Савети за учење:

- **Играјте улоге у групи** - начин да помогнете једни другима.
- **Крупно писање најважнијих белешки** - може да вам помогне да их запамтите.
- **Будите добровољци за демонстрације** на вежбама
- **Картице за учење** – помоћи ће вам да проверите колико добро знате градиво сумирано у неколико речи на картици
- **Учите у кратким периодима** – 25 мин.са паузама од 5
- **Радите Brain Gym вежбе** - 1-2 мин на сваких сат времена јер покретање тела омогућава мишићима да добију кисеоник, а то укључује и мишиће у мозгу.
- **Медитирајте**

РАПОРТ

Ако научите да препознате систем реперезентације неке особе, много једноставније ускладићете се са њом, изградити **РАПОРТ** и побољшати комуникацију, тако што ћете размењивати информације на њој прихватљив начин, и избећи читав низ потенцијалних неспоразума.

РАПОРТ:

усклађен дијалог-тон, ритам говора и међусобно поштовање.

Циљ – да се прича у сва три система

Ми смо онакви какви су наши саговорници. Увек налазити сличности.

Приказ комуникације три различита типа људи:

нпр. „Наш пројекат иде добро,,

1. одговара визуелац,,Да и мени то изгледа добро,,
2. аудитивац додаје „Чуо сам похвале за тај пројекат,,
3. а кинестетичар константује „Осећам се задовољно по питању тог пројекта,,.

Вежба: преведи реченице у остале репр.системе:

„Желим нешто да ти саопштим,,

А-„Кажи шта желиш,слушам,...

В-Добро,фокусирао сам се,саопшти ми

К-„Прихватам,саопшти ми...

Одредите свој стил учења с обзиром на сензорне модалитете

ХВАЛА